



KASVUN JA OPPIMISEN TOIMIALAN KÄYT- TÖSUUNNITELMA 2026

Kasvun ja oppimisen lautakunta 11.12.2025

1. Käyttösuunnitelma

Käyttösuunnitelma ja investointiohjelma

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 12.11.2025 talousarvion ja suunnitelman vuosille 2026–2028. Kaupunginhallitus hyväksyi talousarvion noudattamissuunnitelman kokouksessaan 24.11.2025.

Käyttösuunnitelmalla ja investointiohjelmalla ohjataan talousarvion täytäntöönpanoa ja ne laaditaan valtuuston hyväksymän talousarvion pohjalta. Lautakunnat jakavat valtuuston hyväksymät määrärahat ja tuloarviot osamäärärahoiksi ja osatuloarvioiksi käyttösuunnitelmissaan.

Kasvun ja oppimisen toimialan käyttösuunnitelma vuodelle 2026 on laadittu jakamalla valtuuston hyväksymät talousarvion määrärahat ja tuloarviot tehtäväalueiden alla toimiville tulosityksikkötasoille. Tulosityksikkötasojen luvut löytyvät sivulta 14 alkaen.

Käyttösuunnitelmassa voidaan täsmentää toimenpiteet, joilla sitovat tavoitteet saavutetaan. Käyttösuunnitelmien ja investointiohjelmien hyväksymisestä päättävät ao. lautakunnat tai johtokunnat.

Käyttösuunnitelmat tulee käsitellä lautakunnassa ennen toimintavuoden alkua tai viimeistään tammikuun ensimmäisessä kokouksessa.

Talousarvion sitovuus

Talousarvio sitoo kunnan toimielimiä sekä koko henkilöstöä. Lautakunnat ja jaostot vastaavat oman toimialansa toiminnan ja talouden seurannasta. Toimialan johtaja vastaa johtamansa toimialan taloushoidosta. Tilivelvollisiksi määritellyt johtavat viranhaltijat vastaavat johtamastaan toiminnasta ja talousarvion sitovuudesta.

Toimialojen käyttötalousosan sitovuus valtuustoon nähden on toimialan tuloarviot ja määrärahat sekä sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet.

Laskennallisen taseyksikön sitovuustaso valtuustoon nähden on määrärahat, toiminnan tulos sekä sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet.

Vihreän siirtymän rahaston sitovuustaso valtuustoon nähden on määrärahat.

Investointiosan sitovuus valtuustoon nähden on toimialan nettoinvestointimääräraha ja hankekohtaisesti yli yhden miljoonan euron investointimääräraha.

Rahoitusosan sitovuus valtuustoon nähden on pitkäaikaisen lainojen lisäys ja antolainojen lisäys.

Liikelaitosten sitovuus valtuustoon nähden on toiminnan tulos, tuottotavoite ja sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet.

Toimintavuoden aikana tilivelvollisilta edellytetään taloudellisen tilanteen seuraamista ja valmiutta sopeuttaa toimintansa talousarvion mukaiseksi. Määrärahojen riittävyyteen tulee kiinnittää huomiota sekä käyttötalousosasta investointien osalta. Valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ei saa ylittää eikä tuloarvioita tai toiminnan tulosta alittaa ilman erillistä päätöstä.

Talousarviosta poikkeavat meno- ja investointitarpeet on kyettävä sopeuttamaan ensisijaisesti käytettävissä olevista määrärahoista. Mikäli vuoden aikana menot osoittavat ajankohdalle liian korkeaa toteutumaa tai tulot liian alhaista, on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin. Myös käyttösuunnitelma tulee tarkistaa siten, että löytyy vasaava säästö tai tulojen lisäys sitovuustason puitteissa.

2. Kasvun ja oppimisen toimialan sitovat tavoitteet

Strategian mittari: 2. Hyte-kerroin		
TA2026 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Hyte-kertoimen vahvistaminen	Minimitavoite sidotaan verrokkien keskiarvoon, joka oli 2024: 68,5. Tavoite päivittyy verrokkien keskiarvon muuttuessa. Valtionosuuden Hyte-lisäosa kasvaa.	Kaikki toimialat
Strategian mittari: 3. Koulutustasoindeksi		
TA2026 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Perustaitojen oppimisen (matematiikka, lukeminen, kirjoittaminen) seuranta on säännöllistä.	Heikkojen lukijoiden osuus on 6.lk Allu-testillä mitattuna alle 25%. Ruotsinkielisellä puolella läskollen 5.lk.	Kasvo
Oppilaiden poissaoloja seurataan säännöllisesti	Luvattomat poissaolot alle 1,5 %	Kasvo
Oppimisen tuen lakiuudistuksen yksikkökohtainen toteutuminen.	Oppimista tukevaa toimintakulttuuria ja ryhmäkohtaisia tukimuotoja vahvistetaan, jotta ne tukevat riittävästi 90% oppilaista.	Kasvo
Strategian mittari: 4. Katuturvallisuusindeksi		
TA2026 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Asukkaiden kokonaisturvallisuuden ja turvallisuustunteen vahvistaminen.	Turvallisuuskysely (kyllä/ei)	Kaikki, konsernipalvelut
Strategian mittari: 9. Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohden		
TA2026 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Ilmasto- ja ympäristöohjelman toimenpiteiden toteutus	Ohjelman toimenpiteistä toteutettu vähintään 75 %.	Kaikki toimialat

3. *Palvelualueiden ja tulosityksiköiden käyttösuunnitelmat 2026*

Kasvun ja oppimisen johto

Asiakkuudet

Kasvun ja oppimisen toimialalla luodaan edellytyksiä kasvulle, hyvinvoinnille ja oppimiselle. Laadukas varhaiskasvatus ja koulutus vahvistavat lasten ja nuorten hyvinvointia sekä ehkäisevät syrjäytymistä.

Väestöennusteiden mukaan lasten määrä laskee tulevina vuosina sekä varhaiskasvatusikäisissä, mutta myös peruskouluikäisissä muutamilla sadoilla lapsilla muuttovoitosta huolimatta. Ennusteen mukaan pitkällä aikavälillä vähenemä on jopa yli 10 prosenttia. Lasten määrän vähenemä vaikuttaa valtionosuuksien määrään vähentäen niitä tulevina vuosina miljoonilla euroilla. Oppilasmäärän laskeminen mahdollistaa henkilöstökulujen tarkastelun pitkällä aikavälillä, mutta vasta siinä vaiheessa, kun ryhmiä voidaan yhdistää. Ryhmien yhdistämiseen vaikuttavat myös tulevaisuudessa uudet palvelualueet (ent. oppilaaksiottoalueet).

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Palvelun laatuun panostetaan ja esimerkiksi tilojen käyttöä tehostetaan paitsi hallinnossa, myös toimialan palvelualueilla. Verkkopalvelun sisältöä kehitetään sekä kaupunkitasoisesti ja toimialalla aktiivisesti.

Toimialalla järjestetään kuukausittain omia virtuaalisia lähijohtajainfoja, jotka vahvistavat osaltaan tiedon kulua, yhteneviä toimintatapoja ja luovat yhteisöllistä kulttuuria. Johtoryhmien muistiodien julkaisu ja muu viestintä kaikille työntekijöille luo avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Ennakoiva ja suunnitelmallinen viestintä esihenkilöiden ja koko henkilöstön suuntaan intran ja infokirjeiden avulla luo turvallisuuden tunnetta, yhdenmukaistaa johtamista ja toimintakulttuuria, luo avoimuutta ja mahdollistaa yhteisen näyn pidemmälle tulevaisuuteen.

Palvelurakenteita ja -alueita uudistamalla pystytään parhaalla mahdollisella tavalla tuottamaan laadukkaita varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluita myös jatkossa väestörakenteen ja väestön sijoittumisen muokkautuessa. Palveluverkkosuunnittelua tehdään laajassa yhteistyössä yli toimialarajojen. Perusteluina suunnittelulle ja tarpeen mukaiselle uudelleenorganisoinnille ovat ikäluokkien pieneneminen, tasavertainen kohtelu, resurssien kestävä ja taloudellinen käyttö ja investointitarpeet. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkon tilaa ja kehittämistarpeita arvioidaan valtuuston päätöksen mukaisesti jatkuvana toimintamuotona. Ajantasaista tilannekuvaa kerätään ja ylläpidetään palveluverkkoselvityksessä kuvatun kattavan tietosisällön pohjalta.

Suunnitteluvuosille on kirjattu vuosittain jopa 15–20 miljoonaa ylläpitoinvestointeja palveluverkon päiväkoteihin ja kouluihin. Peruskorjausten lisäksi vanhojen tilojen tilalle on rakennettu ja rakennetaan edelleen uutta, koska tilat ovat tulleet käyttöikänsä päähän. Tarve laajoille rakentamisille on kuitenkin jo vähentynyt viime vuosina tehtyjen laajojen investointien myötä.

Toimialan digikehitystä tehdään elinvoiman toimialan kanssa yhteisen ict-henkilöstön kesken pääkäyttäjien ja HPK-palveluiden kanssa yhteistyössä. Digikehitys on laajaa ja koskee niin laitteistoja, ohjelmistoja kuin prosessejakin. Kouluilla on siirrytty käyttämään Google-oppimisympäristöä. Laittehallinnan näkökulmasta siirtymä vaikuttaa laitteiden rotaatioon ja käyttöikään, jonka vuoksi toimialan ict-henkilöstön määrää voidaan hieman vähentää. Tiedolla johtamista on kehitetty kaupunkitasoisesti sekä toimialalla laajasti. Saadun tiedon hyödyntäminen ja osaamisen lisääminen tulee huomioida henkilöstön koulutuksissa.

Henkilöstö

Hallinnon prosessien virtaviivaistaminen toimialojen yhtenäisten toimintatapojen myötä mahdollistaa prosessien kehittymistä sekä jatkossa henkilöstöresurssien ja ohjelmistojen täsmällisempää käyttöä. Automatisoinnin sekä ohjelmisto-osaamisen ja kehittämisen ansiosta voidaan manuaalista työtä ja resursseja vähentää jatkossa. Resurssien vähentyessä henkilöstön kouluttaminen, yhteistyö toimialojen välillä sekä ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden kanssa on välttämätöntä työn kehittämisen kannalta, joten asiantuntijapalveluihin sekä koulutusmäärärahojen määrään on satsattava resursseja. Työvoimapula haastaa edelleen voimakkaasti toimialamme palvelujen toteuttamista, etenkin varhaiskasvatuksen palvelualueella. Muuttuvassa toimintaympäristössä on syytä huolehtia henkilöstön työhyvinvoinnista ja panostaa osaamista sekä resursseja myös siihen. Haasteeseen on vastattu Kasvun ja oppimisen toimialalla myös johtamisjärjestelmiä uudistamalla, toimintoja yhdenmukaistamalla sekä luomalla juuri tarvetta vastaavia toimenkuvia ja vastuita. Myös pätevytyymiseen tähtääviä koulutusohjelmia ja -polkuja hyödynnetään eri koulutuksen järjestäjien kanssa.

Toimialan henkilöstömäärä laskee hieman vuoden 2025 talousarvioon verrattuna. Vuodelle 2026 tulee henkilöstösuunnitelmaan muutamia uusia tehtäviä vastaamaan lähinnä oppimisen tuen lakiuudistusta. Muutokset toteutetaan osittain toimintakulttuurin muutoksella sekä muuntamalla olemassa olevia vakansseja uusia tarpeita vastaavaksi.

Talous

Kasvun ja oppimisen toimialan talousarviossa merkittävässä roolissa ovat henkilöstökulut sekä sisäiset kustannukset (vuokrat, ateria- ja puhtauspalvelut) sekä it-koneiden ja -laitteiden leasing-kustannukset. Hankkeet, projektit ja ohjelmat sekä avustukset kokonaisuutena koostavat enää noin 800 000 euron kokonaisuuden noin 20 prosentin omavastuuosuuksilla. Tästä rahasta suurin osa on kohdennettu henkilöstökustannuksiin rahoittajan määräämänä. Projekteissa ja hankkeissa työskentelevän henkilöstön määrä pienenee edelleen huomattavasti. Projekteilla ja hankkeilla mahdollistetaan paitsi uusien toimintojen kehittämistä, myös lisäresursointia perustyöhön. Hankkeiden vähentyessä panostetaan uusien toimintatapojen juurruttamiseen jo hankkeiden elinkaaren aikana.

Toimintojen taloudellinen tuottaminen ja opetuksellisen laadun varmistaminen vaatii lapsimäärän muuttuessa palveluverkon ja palvelutarjottimen muotoilua tarpeita ja resursseja vastaavaksi. Esimerkiksi 2–4 toimipisteen supistaminen mahdollistaisi vuosittain noin 1–2 miljoonan euron säästöt (tilat, henkilöstö, tukipalvelut). Toimitilojen sisäiset vuokrat ja muut sisäiset palvelut sekä kalusteinvestointien määrä muokkaantuvat korjaustarpeiden, uusien investointien ja tilatarpeiden myötä.

Kasvun ja oppimisen johto budjetoidaan vuoden 2025 mukaisesti. Toimialan palvelualueiden budjetoitiohjetta käyttötilien suhteen on tarkennettu ja yhtenäistetty edellisten vuosien toteumiin perustuen raamiin pääsemiseksi. Menoja johdossa vähentävät eläkemaksujen väheneminen, eläköityminen sekä ICT-asiantuntijan määräaikaisen tehtävän päättymisen. Järjestelmäasian-
tuntijan tehtävä vakinaistetaan, jotta varmistetaan laite- ja ohjelmistohallinta uuteen oppimisympäristöön siirtymisen myötä. Talouden tuottavuus- ja tasapaino-ohjelman mukaiset säästötavoitteet huomioidaan kaikin mahdollisin osin budjetoinnissa. Palveluverkkosuunnitelman mukaisia säästötavoitteita pyritään toteuttamaan muilla keinoin tai uusin tavoin, kun päätöksiä yksiköiden laskautuksista ei tehty. Ohjelman toteutumisesta raportoidaan säännöllisesti osavuosisiraportoinnin yhteydessä.

Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus

Asiakkuudet

Suomenkieliset perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut ohjaavat esiopetuksen järjestämisestä, järjestävät perus-, erityis- ja maahanmuuttajaopetuspalvelut, lukiokoulutuspalvelut sekä koordinoivat aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä tuottavat Tulliportin aamu- ja iltapäivätoiminnan vaativan tuen erityislapsille. Tulliportin toiminnan rahoituksesta vastaa hyvinvointialue.

Palveluiden piirissä on yhteensä noin 450 esiopetuksen oppilasta, noin 3900 perusopetuksen oppilasta, reilut 700 lukiokoulutuksen opiskelijaa sekä alueen toisen asteen opiskelijat. Lisäksi koulutuspalvelut koordinoivat 17

iltapäiväkerhoa, joiden järjestäjinä toimii 6 eri palvelun tuottajaa ja joissa on yhteensä noin 570 lasta. Oppilasmäärä kääntyy vuonna 2026 lievään laskuun koulutulokaiden osalta verrattuna perusopetuksen päättävään ikäluokkaan. Samalla kuitenkin yläluokkien oppilasmäärä kasvaa hiukan. Oppilasmäärän kehitys pitää kuitenkin opetusryhmien määrän samalla tasolla kuin vuonna 2025. APIP-toiminnan tarpeen ennakoidaan hiukan kasvavan ja siihen on varauduttu avustussuuremman pienellä kasvattamisella.

Toimintaympäristön muutostrendit kuten lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvien haasteiden lisääntyminen, polarisaation kiihtyminen, oppimisen haasteiden lisääntyminen, yhteisöllisyyden puute ja monikulttuurisuuden lisääntyminen on muuttanut palvelutarpeita merkittävästi. Myös laajennettu oppivelvollisuus näkyy lukiossa tarpeena järjestää sekä tukiovetusta että erityistä tukea. Edellä kuvattuihin haasteisiin on pyritty vastaamaan vuoden 2026 talousarviossa siten, että tukitoimet olisivat monipuolisia ja riittävällä tasolla ja oppimisen tuen uudistukseen olisi varauduttu riittävin resurssein.

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Suomenkielisten perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden toimintaa ohjaa lakien ja asetusten lisäksi valtakunnalliset opetussuunnitelmien perusteiden pohjalta tehty kaupungin opetussuunnitelmat sekä kaupungin strategian linjaukset. Toiminnan suuntaajana on lisäksi yhdessä laadittu perusopetuksen ja lukiokoulutuksen visio. Perusopetuksen vision mukaan koulujen toiminnassa panostetaan hyvinvointiin, osallistumiseen, kasvuun ja perustietoihin- ja taitoihin. Lukuvuoden 2025–2026 pedagogisena painopisteenä on perustaitoihin eli lukemiseen, kirjoittamiseen ja laskemiseen keskittyminen. Hyvinvointiin liittyvänä painopisteenä on yhdessä tekemisen vahvistaminen kaikilla tasoilla.

Lukiokoulutuksessa painopisteenä on opetuksen toteuttaminen hyväksytyn lukiokoulutuksen vision mukaan, jossa panostetaan arvostamaan toimintakulttuuriin, taitavaan oppimiseen, oppimiseen yhteisönä sekä elinikäiseen sivistykseen. Lisäksi lukiokoulutuksessa jatketaan syksystä 2025 käynnistyneen LUMA-linjan kehittämistä. Tavoitteena on luoda edellytykset opetuksen toteuttamiseen laadukkaasti oppimisympäristössä, joka on turvallinen ja terveellinen niin oppilaille kuin henkilöstölle. Koulujen toimintakulttuuria kehitetään siten, että vahvistamme yhteisöllisyyttä, henkilöstön sekä oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuutta hyvinvoinnin, viihtyvyyden ja oppimisen edistämiseksi.

Opetuksessa panostetaan perustaitoihin ja niiden vahvistamiseen erityisesti alkuopetuksessa riittävän lukutaidon saavuttamiseksi. Tavoitteeksi asetetaan, että aloitavissa alakouluryhmissä on maksimissaan 21 oppilasta (perustelluista syistä on mahdollisuus +10 % joustoon). Lisäksi satsataan digitalisaation ja tekoälyn hyödyntämiseen opetuksessa sekä digitaitojen systemaattiseen

opetukseen digipolun mukaisesti. Monikulttuurisuuden huomioimiseen ja kielitietoiseen opetukseen panostetaan ja oppimisen tukea tehostetaan pyrkien konsultoivaan työotteeseen.

Koulujen turvallisuutta ja siihen liittyviä prosesseja kehitetään myös jatkossa yhdenmukaisilla käytänteillä ja riittävällä harjoittelulla.

Tietoon ja tutkimukseen perustuvaa johtamista kehitetään edelleen hyödyntäen oppilasrekisterin tietoja sekä laatujärjestelmän tuottamaa tietoa. Strategista johtamista vakiinnutetaan sekä samalla myös koulutason pedagogiselle johtamiselle vapautetaan lisää aikaa. Tavoitteena on yhdenmukaistaa koulujen toimintamalleja sekä lisätä opetuksen tasalaatuisuutta sekä työhyvinvointia.

Rehtorit ja muu koulujen johto jatkavat kouluttautumista ja osallistuvat johtamisen valmennukseen. Valmennuksen tavoitteena on verkostoitua, jakaa hyviä käytäntöjä, jakaa osaamista ja kehittää koulun toimintakulttuuria, jaettua johtajuutta sekä yhtenäistää porvoolaisten koulujen toimintakulttuuria ja lisätä opetushenkilöstön osaamista.

Talousarviovuoden aikana osallistutaan koko kaupunkiorganisaation johtamista koskevaan selvitykseen ja valmistellaan mahdolliselle omalle palvelualueelle selvitykseen perustuvat muutokset panostaen edelleen pedagogiseen ja osallistavaan johtajuuteen.

Sairaalakouluopetusta selvitetään IU kuntien välisenä yhteistyönä kevään 2026 aikana. Tarkoituksena on hahmottaa yhdessä alueen kuntien velvoitteena oleva tarpeiden mukainen polikliininen opetus, sen mahdollinen toimintamalli, vastuut ja velvoitteet sekä rahoitus. Samalla selvitetään hyvinvointialueen ja HUS:in vastuu kunnissa järjestettävästä polikliinisestä opetuksesta. Mallin toimeenpanosta päätetään erikseen.

Hinthaaran sivistyskeskuksen remontti etenee ja Peipon koulun korvaavan uuden koulun suunnittelutyötä jatketaan ja rakentaminen aloitetaan hyväksytyn hankesuunnitelman mukaisesti. Peipon koulussa käynnistyy syksyllä 2026 kaksikielisen suomi - englanti opetuksen linja vuonna 2023 tehtyihin selvitykseen perustuen.

Lisäksi vuoden 2026 aikana selvitetään Albert Edelfeltin koulun vaativan tuen erityisluokkien ja siihen liittyvän APIP-toiminnan siirtämistä uusiin ja tarkoituksenmukaisiin tiloihin.

Linnajoen ja Keskuskoulun yhdistämisprosessi keskeytetään. Yhdistämisen sijaan tiivistetään ja kehitetään koulujen välistä yhteistyötä.

Henkilöstö

Laadukkaaseen johtamiseen panostamisen tavoitteena on lisätä henkilöstön työhyvinvointia ja mahdollistaa henkilöstön keskittyminen omiin ydintehtäviinsä. Pedagogiseen johtamiseen ja opetushenkilöstön sekä ohjaajien työn tukemiseen vaikutetaan toimintakulttuurin kautta osallistavuuden lisäämisellä kaikilla tasoilla. Avoin vuorovaikutus ja mahdollisuudet kehittyä työssään eri rooleissa luo jokaiselle kehittymisen mahdollisuuksia omassa työssään ja samalla työhyvinvointia.

Henkilöstön työnkuvia tarkistetaan palvelemaan kokonaisuuden kehittämistä jatkuvasti. Johtamisen rakenteita on uudistettu ja vuorovaikutusta on lisätty ja johtamisen sekä opettamisen resursseja koulujen välillä on yhtenäistetty. Tavoitteena on lisätä ymmärrystä jokaisen ydintehtävästä, jotta saavutetaan yhteinen Porvoon suomenkielisten perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden toimintakulttuuri, jossa lapsi ja nuori sekä henkilöstö voi hyvin ja oppimisen edellytykset olisivat huippuluokkaa. Henkilöstön työhyvinvointia seurataan ja kehitetään työyhteisökyselyjen tulosten mukaan suunnitelmallisesti. Lisäksi yhteisöllisyyttä ja jaetun johtamisen periaatteita edistetään edelleen.

Koulunuorisotyön toimintamallia kehitetään vuoden 2026 aikana ja arvioidaan myös siihen liittyvien hankkeiden vaikuttavuutta yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa. Yhteistyön tehostamisella pyritään vastaamaan ja vaikuttamaan lisääntyneeseen levottomuuteen, pahoinvointiin sekä kiusaamiseen.

Henkilöstön saavutettavuuden takaamiseksi vakinaistetaan määräraikaista opetushenkilöstöä, joka takaa tulevaisuudessa pätevän henkilöstön riittävyttä palvelualueella. Monikulttuurisuuden sekä oppimisen tuen haasteisiin vastataan uudistuneilla priorisoinneilla satsaamalla suomi toisena kielenä opetukseen, kielitietoiseen opetukseen ja konsultoivaan työotteeseen oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden sekä ryhmä- ja oppilaskohtaisten tukitoimien lisäksi. Lisäksi oppilashallinnon prosesseja uudistetaan ja henkilöstön työnkuvia muokataan digiosaamisen ja tiedolla johtamisen prosessien varmistamiseksi.

Henkilöstökoulutukseen ja itsensä kehittämiseen panostetaan myös yhteisillä vuorovaikutuksellisilla tilaisuuksilla ja yksilötason koulutuksilla. Koulutuksissa painotetaan yhteisiä painopistealueita, joihin luodaan myös jatkossa yhteisiä työpajoja riittävän vuorovaikutuksen ja uudistumisen mahdollistamiseksi.

Talous

Suomenkielisten perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden suurimmat kustannukset koostuvat henkilöstömenoista sekä sisäisistä eristä liittyen koulukiinteistöjen sisäisiin vuokriin ja oppilaiden ruokailukustannuksiin. Tällä hetkellä on erittäin vaikeaa ennakoida maailman kriisien vaikutuksia kustannuksien kehittymiseen tai palvelutarjonnan lisääntymiseen mahdollisten pakolaisten osalta.

Oppilasmäärä kääntyy lievään laskuun alakouluissa vuonna 2026. Se ei kuitenkaan vaikuta ryhmien määrää alentavasti vielä lähivuosina.

Digitalisaation hyödyntäminen opetuksessa, nykyisten luokkatilojen vanhentuneiden laitteistojen uudistaminen nostaa leasing kustannuksia käyttötalouteen, vaikka strategisesti kehitämme laitteistojen tehokasta käyttöä opetuksen apuna jatkuvasti. Siirtyminen google ympäristöön opetuksessa on toisaalta huomioitu kustannussäästöinä vuodesta 2026 alkaen.

Suomenkielisen perusopetuksen- ja lukiokoulutuksen palveluverkon kehittämisen periaatteet ja siirtyminen palvelualueisiin vuoden 2027 aikana voi tasata oppilasmääriä eri yksiköiden välillä ja vastaa oppilas- ja opiskelijamäärien haasteisiin palveluverkon ja sen tarkoituksenmukaisuuden näkökulmasta. Syntyvyyden alentuminen ja ikäluokkien pienentyminen asettaa haasteet palveluverkon kehittämiselle ja uudistamiselle sekä oppilaaksiottoalueiden kehittämiselle yhtenäisen oppimisen polun näkökulmasta myös jatkossa ja tätä työtä on jatkettava myös tulevaisuudessa.

Vuoden 2026 talousarvioon liittyy epävarmuuksia Porvoon kaupungin joukkoliikenteen kokonaisuuden uudistamisen näkökulmasta ja aikataulusta riippuen. Se lisää haastetta oppilaiden kuljetuskustannusten arviointiin, vaikka yhteistyötä eri toimialojen kesken liikennesuunnittelussa on tehty ja tullaan tekemään jatkossakin tiiviisti.

Lisäksi haasteena on toimintatuottojen arviointi, sillä uuden hallitusohjelman hankkeisiin suunnatut määrärahat ennakoidaan pienenevän ja suorat hankerahoitukset sisällytetään osittain perusvaltionosuuksiin. Hankerahoituksen tuotot ovat laskeneet kahden viimeisen vuoden aikana merkittävästi.

Merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät hallitusohjelman päätöksiin liittyen oppimisen tuen uudistamiseen ja perusopetuksen lisätuntimäärään. Oppimisen tuen uudistuksen kokonaisvaikutuksien arviointi on haasteellista, koska se astui voimaan vasta 1.8.2025 ja uudistuksen taloudellisia vaikutuksia on mahdoton vielä arvioida tarkasti vuoden 2026 talousarvioon.

Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus

Asiakkuudet

Ruotsinkieliset koulutuspalvelut järjestävät perusopetusta ja valmentavaa koulutusta yhdeksässä ruotsinkielisessä peruskoulussa noin 1700 oppilaalle. Oppilasmäärä on näin ollen noin 40 oppilasta pienempi luvulla vuonna 2025–26 kuin 2024–25 mutta samalla tasolla kuin 2023–24. Toisen asteen koulutus järjestetään Borgå Gymnasiumissa, jossa on noin 300 opiskelijaa.

Toisen asteen koulutuksessa kehitetään aktiivisesti yhteistyötä Kotkan, Loviisan ja Sipoon ruotsinkielisten lukioiden kanssa ja yhteistyö Linnankosken lukion sekä Careerian ja Praktikumin kanssa on tiivistä. Yhteistyötä tarvitaan erityisesti laajennetun oppivelvollisuuden ja laadun takaamisen takia. Peruskoulun jälkeistä nivelvaiheen koulutusta järjestetään sekä Borgå folkakademissa että Praktikumissa.

Peruskoulun puolella nähdään tarpeita tukea koulunkäyntiä oppilaille, joilla on haasteita läsnäolon, haastavan käytöksen ja/tai hyvinvoinnin kanssa, jotta tavoite saada peruskoulun päättötodistusta toteutuu jatkossakin. Ukrainasta paenneille lapsille on valmiutta järjestää valmistavaa opetusta sekä kehittää ruotsi toisena kielellä -opetusta. Kiusaamisen ehkäisemiseen liittyviä toimenpiteitä jatketaan ja seurataan aktiivisesti.

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Ruotsinkielisten perusopetus- ja lukiokoulutus-palveluiden työtä ohjaa ensisijaisesti lainsäädäntö ja asetukset, kansalliset opetussuunnitelman perusteet sekä kunta-kohtaiset opetussuunnitelmat ja Porvoon oma strategia. Henkilöstökyselyn tulokset otetaan huomioon kehitettäessä organisaatiotamme ja johtamistamme, jotta meillä on parhaat edellytykset luoda puitteet laadukkaaseen koulutukseen sekä turvalliseen ja terveelliseen oppimisympäristöön oppilaille ja henkilöstölle. Johtamisen kehittämisen tavoitteena on luoda paras mahdollinen koulu, jossa oppilaat sekä viihtyvät että oppivat. Lisäksi kehitetään tiedolla johtamista hyödyntäen oppilasrekisterin tietoja sekä jatkokehittämällä laadunhallintajärjestelmät sekä perusopetuksessa että lukiokoulutuksessa.

Tavoitteeksi asetetaan, että aloittavissa alakouluryhmissä on maksimissaan 21 oppilasta (perustelluista syistä on mahdollisuus +10 % joustoon). Uudet palvelualueet otetaan käyttöön syksystä 2026 esiopetuksen osalta ja syksyllä 2027 perusopetuksen osalta.

Opetuksessa satsataan perustaitoihin, erityisesti alaluokilla, sekä digitaitoihin jaoston hyväksymän digipolun mukaisesti. Koulun toimintakulttuuria kehitetään, tavoitteena saada "koko koulu"-perspektiivi näkymään koulun arjessa, sekä opetuksessa että kasvatustehtävissä. Eri-tyisopetukseen on mahdollista resursoida sekä pienluokkiin että konsultoivaan työhön. Oppilaan tuen lakimuutos astui voimaan 1.8.2025. Tuen toteutumisen seurannasta raportoidaan lautakunnalle kaksi kertaa vuodessa kuitenkin niin, että viimeisin tieto on ennen seuraavan vuoden talousarvion laatimishetkeä.

Laajennetun oppivelvollisuuden prosessit tehdään yhdessä hyvinvointialueen ja muiden kuntien kanssa, joissa on ruotsinkielisiä oppilaita.

Kasvun ja oppimisen lautakunnan hyväksytyn tarvesuunnitelman pohjalta viedään eteenpäin Kvarnbacken skolanin ja Sagobackenin päiväkodin yhteinen hanke,

niin sanottu vaihe 2. Tällä varmistetaan tarvesuunnitelman tavoitteet yhteisten tilojen toimivuudesta sekä turvallisuudesta. Borgå Gymnasiumin liikuntatilan rakennus on käyttöön lopussa ja uutta tilaa rakennetaan kaupunginhallituksen hyväksytyn hankesuunnitelman pohjalta. Hintaaran sivistyskeskuksen remontti etenee ja tuo osittain myös uusia ja uudistettuja tiloja ruotsinkieliselle koululle

Henkilöstö

Uusi virkoja tai toimia ei perusteta talousarviovuonna 2026. Rehtoreiden työnkuvia kehitetään ja virtaviivaistetaan, jotta nämä tukevat parhaalla mahdollisella tavalla sekä kaupungin ja toimialan strategista johtamista, että helpottavat koulujen henkilökunnan arkea. Tavoitteena luoda johtamisella työympäristö missä sekä oppilaat että henkilökunta voivat hyvin ja oppivat yhdessä.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistunut laki astui voimaan 1.8.2025. Työ erityisopettajien sekä erityisluokanopettajien määrän arvioinnista on jatkuvasti esillä. Tavoite on muuttaa kaksi laaja-alaisen opettajan virkaa erityisluokanopettajan viroiksi.

Porvoon kouluvalmentajamallia jatketaan kahdella kouluvalmentajalla ruotsinkielisissä peruskouluissa. Kouluvalmentajien tehtäväkuvauksia tarkennetaan ja Porvoon kouluvalmentajamalli on yhdenmukainen.

Nuorisotoimen ja koulujen välinen yhteistyö keskittyy nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämiseen. Yhteistyön tavoitteena on tukea nuorten sosiaalista kehitystä koulupäivien aikana ja niiden ulkopuolella. Yhteistyön tehostamisella pyritään vastaamaan ja vaikuttamaan lisääntyneeseen levottomuuteen, pahoinvointiin sekä kiusaamiseen.

Koulujen turvallisuutta ja siihen liittyviä prosesseja kehitetään myös jatkossa yhdenmukaisilla käytänteillä ja riittävällä harjoittelulla.

Sairaalakouluopetusta selvitetään Itä-uudenmaan kuntien välisenä yhteistyönä keväällä 2026 aikana. Tarkoituksena on hahmottaa yhdessä alueen kuntien velvoitteena oleva tarpeiden mukainen polikliininen opetus, sen mahdollinen toimintamalli, vastuut ja velvoitteet sekä rahoitus. Samalla selvitetään hyvinvointialueen ja HUS:in vastuu kunnissa järjestettävästä polikliinisestä opetuksesta. Mallin toimeenpanosta päätetään erikseen.

Henkilöstölle järjestettävissä koulutuksissa priorisoidaan menetelmiä, jotka auttavat hyvien suhteiden luomisessa ja näkemään oppilaissa hyvän sekä vahvuudet. Vuonna 2026 varmistetaan opettajien koulutuksissa, että koko henkilökunnan nepsy-tietoutta lisätään.

Talous

Suurimmat menot koostuvat sisäisistä vuokrista sekä henkilöstömenoista. Oppimisen tuen uudistettu laki toi

muutoksia, jotka vaikuttavat henkilöstömenoihin. Näihin on nyt suurimmalta osin varauduttu.

Henkilöstön työnkuvia tarkistetaan palvelemaan kokonaisuuden kehittämistä jatkuvasti. Johtamisen rakenteita virtaviivaistetaan ja vuorovaikutusta lisätään. Näillä toimenpiteillä pyritään edistämään lapsen ja nuoren sekä henkilöstön hyvinvointia ja oppimisen edellytyksiä sekä vastaamaan kaupungin taloudellisiin haasteisiin tulevina vuosinakin.

Vuoden 2026 talousarvioon liittyy epävarmuuksia Porvoon kaupungin joukkoliikenteen kokonaisuuden uudistamisen näkökulmasta ja aikataulusta riippuen. Se lisää haastetta oppilaiden kuljetuskustannusten arviointiin, vaikka yhteistyötä eri toimialojen kesken liikennesuunnittelussa on tehty ja tullaan tekemään jatkossakin tiiviisti.

Ruotsinkielisen koulutusjaoston lukuvuosittain käsittelemät resurssit peruskoulun opetussuunnitelman mukaisen opetuksen turvaamiseksi pidetään suurimmilta osin viime vuosien tasolla. Lisäystä on saatu erityisopetukseen pienluokkien sekä konsultoivan erityisopettajan osalta ja nämä jatkuvat. Satsaus luku- ja digitaitoihin näkyy myös.

Oppilasrekisteriä kehitetään edelleen, jotta tietojen saaminen automatisoituu ja tiedolla johtaminen helpottuu. Satsaamalla kehittämiseen säästetään jatkossa työresursseja ja tuetaan rehtoreiden ja tukihenkilöiden työtä tietojen hakemisessa.

Ruotsinkielisten koulutuspalvelujen tulot muodostuvat pääosin valtion ulkopuolisista tuista sekä niin sanotuista kotikuntakorvauksista. Valtion rahoittamat hankeavustukset arvioidaan olevan merkittävästi pienempiä kuin edellisinä vuosina, minkä takia tulojen osalta jäädytään alle viime vuosien summien. Ulkoiset tuet kattavat osittain muutamat kehittämistoimenpiteet, mutta myönnettyihin tukiin sisältyy myös omavastuuosuus, joka on yleensä noin 20 prosenttia kokonaiskustannuksista.

Koulujen oppilaiden hyvinvoinnin haasteet, tilattujen koulukyytien kustannukset ja Ukrainan sota ja sen seurauksena valmistavan opetuksen tarve, aiheuttavat epävarmuutta talousarviovuoteen, kuten oppilaiden tuen uudistus.

Varhaiskasvatuspalvelut

Asiakkuudet

Syntyvyyden lasku näkyy alle kouluikäisten lasten määrän vähenemisenä myös Porvoossa. Varhaiskasvatuspalveluissa tämä on näkynyt viime vuosina erityisesti kotihoidon tuen käytön vähenemisenä. Alle 3-vuotiaiden lasten osallisuusaste varhaiskasvatuksessa on ollut kasvussa ja 1–2-vuotiaiden lapsiryhmien määrä lisääntyy. Nämä ryhmät sitovat henkilökuntaa 1,75 kertaa enemmän kuin vanhempien lasten ryhmät. 1–6-vuotiaista

lapsista noin 82 % on kunnalliseen tai yksityisen varhaiskasvatuspalvelun piirissä. Arvion mukaan osallistumistaso ei tule kasvamaan korkeammalle tasolle. Kotihoidon tuella olevien lasten määrä on vuosina 2024 ja 2025 pysynyt samalla tasolla.

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestämisestä säädetään varhaiskasvatuslaissa ja perusopetuslaissa. Varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisessä toimivan fyysisen oppimisympäristön lisäksi keskeistä on osaa- van, riittävän ja hyvinvoivan henkilöstöresurssin varmistaminen sekä lapsen tarvitseman tuen järjestämisen toteutuminen.

Palvelujen, prosessien ja toimintojen kehittäminen perustuu tiedolla johtamiseen. Palveluverkkoa tarkastellaan suhteuttamalla varhaiskasvatuksen osallistumistas- teen väestötietoihin. Varhaiskasvatuksen tilakapasiteet- tia suhteessa palvelutarpeeseen arvioidaan säännöllis- sesti. Palvelualueella laaditaan vuosittain laaturaportti, jonka pohjalta määritellään eri toimintoihin liittyviä kehit- tämisen kohteita.

Eestinmäen päiväkodin peruskorjaus valmistuu alkuvuo- desta 2026. Varhaiskasvatuksen esiopetusryhmien toi- mintaan vaikuttavat myös Hinthaaran sivistyskeskuksen muutostyöt sekä uuden Peipon koulun suunnittelu ja ra- kentaminen. Kun uusi Peipon koulu valmistuu 2027, ti- loihin siirtyvät Gammelbackan päiväkodin ja Opintien päiväkodin esiopetusryhmät. Palveluverkko täydentyy vuonna 2029, kun päiväkotit Meritulli valmistuu.

Avoimien varhaiskasvatuspalvelujen perhekahvilatoi- minta sekä maksuton kerhotoiminta toteutetaan varhais- kasvatuksen olemassa olevien tilojen yhteydessä.

Vuonna 2026 kunnallisia päiväkoteja on 19, joista osa toimii useammassa kuin yhdessä toimipaikassa. Yksityi- siä, palvelusetelillä toimivia päiväkoteja on kahdeksan. Esiopetuksessa lapsen tuen järjestäminen noudattaa perusopetuslain säädöksiä ryhmäkohtaisesta ja oppilas- kohtaisesta tuesta. Varhaiskasvatuksessa järjestetään yleistä, tehostettua ja erityistä tukea. Esiopetukseen osallistuvista lapsista noin 95 % käyttää myös esiope- tusta täydentävää varhaiskasvatuspalvelua.

Peruopetuslain oppimisen tuen uudistuksen myötä tulee myös esiopetuksen osalta olla riittävät edellytykset tar- jota oppilaskohtaisena tukitoimena erityisopettajan ope- tusta osittain pienryhmässä ja/tai muun opetuksen yh- teydessä. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan erityispe- dagogisen opetuksen antamista ja työn kohdentamista arvioidaan säännöllisesti ja kehitetään arviointitiedon pohjalta.

Varhaiskasvatuslain mukaan rakenteellisen tuen järjes- tämisen muotoja ovat pedagogiset tukitoimet, henkilös- töresurssin lisääminen tai ryhmän lapsimäärän

pienentäminen, mikäli lapselle ei ole osoitettu avustaja- resurssia. Kaikki kolme rakenteellisen tuen muotoa ovat kunnallisessa varhaiskasvatuksessa käytössä. Yksityi- sen varhaiskasvatuksen osalta palvelujen järjestäjä tu- kee palveluntuottajia tuen järjestämisessä tarjoamalla erityisopettajan konsultaatiota sekä tarpeen ja harkinnan mukaan korotettua palveluseteliä henkilöstöresurssin li- säämiseksi.

Esiopetuspaikan osoittamisen periaatteet on uudistettu ja astuvat esiopetuksen osalta voimaan lukuvuonna 2026–2027. Ottamisen periaatteissa on huomioitu pe- rusopetuksen oppilaaksiottoalueet ja uudet palvelualue- eet. Tavoitteena on mahdollisimman ehyen oppimispo- lun varmistaminen esiopetuksesta alkuopetukseen

Henkilöstö

Varhaiskasvatuksen työyhteisöjen veto- ja pitovoimaa ylläpidetään ja kehitetään edelleen mm. vahvistamalla työn merkityksellisyyttä ja johtamisosaamista vahvista- malla. Varhaiskasvatuksen palvelualueelle luodaan yh- teiseen arvopohjaan nojautuva visio, joka luo varhais- kasvatuksen työyhteisöille yhteisen päämäärän. Yhtei- nen visio tukee pitkäjänteistä kehittämistä, jolloin työ on ennakoivaa ja tavoitteellista. Koko varhaiskasvatuksen henkilöstö osallistuu arvo- ja visioprosessiin kevään 2026 aikana.

Varhaiskasvatuslain mukaan 2/3 päiväkodin henkilös- töstä tulee olla joko varhaiskasvatuksen opettajan tai varhaiskasvatuksen sosionomin kelpoisuus vuoden 2030 loppuun mennessä. Kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuuden parantamiseksi työnantaja tu- kee henkilöstön jatkokouluttautumista mm. palkallisilla lähiopetuspäivillä monimuoto-opintojen yhteydessä.

Tarve erityispedagogisen osaamisen lisäämiselle vai- kuttavan tuen totuttamiseksi on huomioitu henkilöstö- suunnitelmassa. Varhaiskasvatuksen erityisopettajien määrää lisätään asteittain niin, että jokaisen erityisope- ttajan työn kohteena olisi enimmillään 120–150 lasta. Vuonna 2026 lapsia on arvion mukaan 169 jokaista eri- tyisopettajaa kohden.

Päiväkotien johtamisen kehittämiseksi on pilotoitu apu- laisjohtajan tehtävää ja apulaisjohtajamalli on suunnit- teltu vakinaistettavan vuoden 2026 aikana.

Jaetaan edelleen varhaiskasvatushenkilöstölle vuosittai- nen vaateraha. Vaaterahalla tuetaan henkilöstön työssä tarvitsemien vaatteiden hankintaa sekä lisätään osal- taan tehtävien vetovoimaa.

Talous

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutos 1.8.2024 ei alentanut varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja enna- koidulla tavalla. Maksutuotot vuoden 2026 talousarvioon on arvioitu vuoden 2025 toteutuman mukaisesti.

Varhaiskasvatuspalveluille ei ole myönnetty uusia val- tion erityisavustuksia. Varhaiskasvatukseen

kohdennettujen avustusten määrä on myös vähentynyt, joten niitä ei ole ollut haettavissa aikaisempien vuosien tapaan.

Palvelusetelin käyttö on vähentynyt aikaisempiin vuosiin verrattuna. Palveluseteliin varattuja määrärahoja on vähennetty vastaamaan arvioitua käyttöä. Myös kotihoidontuen käyttö on vähentynyt ja se on huomioitu vähentämällä kotihoidontuen määrärahoja.

Henkilöstöä on budjetoitu kunnallisiin päiväkoteihin suhteessa arvioituun lapsimäärään ja palveluntarpeeseen. Virka- ja työehtosopimusten rakennemuutokset ja palkankorotukset korottavat palvelualueen henkilöstökustannuksia suhteellisesti muita palveluita enemmän

4. Investoinnit

INVESTOINNIT	Sitovuus 2026	TA2025 + m	Määrärahan tarve TA2026 - TS2032	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029	TS2030	TS2031	TS2032
	Bindande- verkan 2026	BG2025 + ä	Behov av anslag BG2026 - EP2032	BG2026	EP2027	EP2028	EP2029	EP2030	EP2031	EP2032
KASVU JA OPPIMINEN										
Kasvun ja oppimisen lautakunta yhteensä	N	-150 000	-900 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	0
Irtain omaisuus		-150 000	-900 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	0
Irtain omaisuus		-150 000	-900 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	0

5. Määrärahojen erittely

Liite: Talousarvion tuloslaskelma